

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA WE WROCŁAWIU**

RWR.610.13.18.ZK

Wrocław, dn. 18 września 2019 r.

DECYZJA Nr RWR 6/2019

I. Na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2019 r., poz. 369) oraz stosownie do art. 33 ust. 4, 5 i 6 tej ustawy, po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu przeciwko JMTS Group sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu oraz KADD Invest Stanisław Marciniak sp. k. z siedzibą w Poznaniu

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, opisaną w art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 3 ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, zachowanie ww. przedsiębiorców polegające na uzależnianiu zawarcia umowy o pożyczkę od zawarcia umowy o świadczenie usługi poręczenia długu z niej wynikającego, przy jednoczesnym nieuwzględnianiu w umowach o pożyczkę opłat wynikających z umowy o świadczenie usługi poręczenia długu, co mogło wprowadzać konsumentów w błąd, co do: rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania pożyczki, całkowitej kwoty do zapłaty oraz innych opłat z tytułu zaległości w spłacie kredytu, a tym samym stanowiło nieuczciwą praktykę rynkową, o której mowa w art. 5 ust. 1 w zw. z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz.U. z 2017 r., poz. 2070 t.j. ze zm.) i stwierdza się zaniechanie jej stosowania z dniem 30 listopada 2017 r.

II. Na podstawie art. 27 ust. 4 w zw. z art. 26 ust. 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2019 r., poz. 369) oraz stosownie do art. 33 ust. 4, 5 i 6 tej ustawy

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

nakłada się na JMTS Group sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu oraz KADD Invest Stanisław Marciniak sp. k. z siedzibą w Poznaniu solidarnie środek usunięcia trwających skutków praktyki stwierdzonej w pkt I niniejszej decyzji, poprzez jednorazowe opublikowanie - na ich koszt - na jednej z pierwszych pięciu stron dziennika o zasięgu regionalnym ze średnim nakładem dziennym w wysokości co najmniej 20 000 egzemplarzy, w module obejmującym co najmniej 25% strony, czarną czcionką Times New Roman nie mniejszą niż 10 punktów, na jasnym tle, w ramce, w terminie 3 miesięcy od daty uprawomocnienia się decyzji, oświadczenia o następującej treści:

„JMTS Group sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu oraz KADD Invest Stanisław Marciniak sp. k. z siedzibą w Poznaniu informują, że Prezes UOKiK w decyzji nr RWR 6/2019 z dnia 18 września 2019r. stwierdził, że stosowały one wprowadzającą w błąd praktykę naruszającą

zbiorowe interesy konsumentów związaną z udzielaniem pożyczek i ich poręczaniem. Decyzja jest prawomocna. Treść decyzji nr RWR 6/2019 dostępna jest na stronie www.uokik.gov.pl.”

III. Na podstawie art. 77 ust. 1 i art. 80 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2019 r., poz. 369) w zw. z art. 83 tej ustawy w zw. z art. 263 § 1 i 2 i art. 264 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2018 r., poz. 2096 ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust.4, 5 i 6 tej ustawy

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

postanawia się obciążyć JMTS Group sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu oraz KADD Invest Stanisław Marciniak sp. k. z siedzibą w Poznaniu solidarnie kosztami postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w kwocie 31,20 zł (słownie: trzydzieści jeden złotych dwadzieścia groszy) oraz zobowiązać do ich zwrotu Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów [dalej również jako: „Prezes Urzędu”], na skutek wniosku Rzecznika Finansowego, prowadził postępowania wyjaśniające o sygn. RWR 405-1/18/ZK i RWR 405-2/18/ZK, mające na celu wstępne ustalenie, czy w związku z działalnością JMTS Group sp. z o.o. w Poznaniu [zwaną dalej również „JMTS”] i prowadzącą z nią współpracę - KADD Invest Stanisław Marciniak sp. k. z siedzibą w Poznaniu [zwaną dalej również „KADD”] - nastąpiło naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone lub też naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Analiza materiałów uzyskanych w toku postępowań dała podstawę do wszczęcia, postanowieniem z dnia 21 grudnia 2018 r., postępowania w sprawie podejrzenia stosowania przez JMTS oraz KADD praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, opisaną w art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. z 2019 r., poz. 369) [dalej również jako „ustawa okik”], polegającej na uzależnianiu zawarcia umowy o pożyczkę od zawarcia umowy o świadczenie usługi poręczenia długu z niej wynikającego, przy jednoczesnym nieuwzględnianiu w umowach o pożyczkę opłat wynikających z umowy o świadczenie usługi poręczenia długu, co mogło wprowadzać konsumentów w błąd, co do: rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania pożyczki, całkowitej kwoty do zapłaty oraz innych opłat z tytułu zaległości w spłacie kredytu, a tym samym stanowić nieuczciwą praktykę rynkową, o której mowa w art. 5 ust. 1 w zw. z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz.U. z 2017 r., poz. 2070 t.j. ze zm.) [dalej również jako „ustawa pnpr”].

Ustosunkowując się do postawionego zarzutu JMTS wniosła o umorzenie postępowania. Zaprzeczyła, aby uzależniła zawarcie umowy o pożyczkę od zawarcia przez konsumenta umowy o świadczenie usługi poręczenia długu z KADD. Jej zdaniem stoi to w sprzeczności z treścią wzorca Umowy i Regulaminu, które przewidują również inne formy jej zabezpieczenia. JMTS zatem uzależniło zawarcie umowy pożyczki od jej zabezpieczenia, lecz pozostawiało konsumentom wybór jego formy. JMTS wskazało również, że Prezes Urzędu niezasadnie przyjął, iż jej obowiązkiem było doliczanie do kosztów pożyczki kosztów, jakie konsument ponosił z tytułu umowy o świadczenie usługi poręczenia długu.

Jej zdaniem nie mogła tego czynić ze względu na wskazaną powyżej swobodę decyzji konsumenta, co do tego z jakiego rodzaju zabezpieczenia pożyczki skorzysta. Zarzuciła także, że Prezes Urzędu wyciągnął błędne wnioski, co do oceny celu, jakiemu służyła umowa zawarta pomiędzy JMTS a KADD. Podała, że miała ona charakter organizacyjny, stanowiła ramową umowę współpracy oraz „została zawarta w celu uregulowania ogólnych zobowiązań stron w sytuacji gdy konsument wyrazi wolę zabezpieczenia pożyczki w formie poręczenia i wybierze na poręczyciela KADD.” JMTS uznała za „abstrakcyjną” tezę Prezesa Urzędu „jakoby zawarcie umowy o współpracy nie miałyby ekonomicznego znaczenia dla KADD Stanisław Marciniak Sp.K. w związku z czym, JMTS Group sp. z o.o. z pewnością zobowiązał się wobec ww. Spółki do uzależniania umów konsumenckich od zawarcia umowy poręczenia.” Wskazała, że „zawarcie umowy współpracy byłoby korzystne dla KADD nawet w przypadku zawarcia chociażby jednej umowy poręczenia zaś ze strony JMTS korzyści to przede wszystkim możliwość zapewnienia zabezpieczenia w sytuacji gdy konsument nie jest w stanie złożyć innej formy zabezpieczenia.” JMTS dodała również, że „z zasad logiki i doświadczenia życiowego wynika, że gdyby nie byłoby możliwości przedstawienia Pożyczkodawcy umowy poręczenia z innymi, niż KADD, podmiotami to nie zawierałby regulacji w tymże zakresie. Należy zatem zadać pytanie w jakim celu pożyczkodawca regulowałby kwestie związane z wypłacalnością poręczyciela, poprzez zastosowanie obostrzeń związanych z formą przedkładanych w jego imieniu oświadczeń.” JMTS wskazała tu na zawarty w § 8 ust. 4 Regulaminu obowiązek przedłożenia wraz z umową poręczenia oświadczenia o stanie majątkowym poręczyciela oraz wysokości i źródłach ich dochodów. Podsumowując zaprzeczyła, aby niedostatecznie informowała konsumentów o całkowitej kwocie do zapłaty. Nie uzależniła bowiem udzielania pożyczki od zawarcia umowy o świadczenie usługi poręczenia długu z KADD. Nie był to zatem koszt niezbędny do uzyskania pożyczki, a tym samym nie należy go wliczać do kosztów kredytu.

Tożsame stanowisko (Spółka reprezentowana jest przez tego samego profesjonalnego pełnomocnika co JMTS) zajął w sprawie KADD. Argumenty przedstawione przez KADD stanowią odzwierciedlenie argumentów przedstawionych przez JMTS.

Prezes Urzędu zawiadomił JMTS, jak i KADD o zakończeniu zbierania materiału dowodowego oraz o możliwości zapoznania się z aktami sprawy. Poinformował jednocześnie Spółki, że nie skorzysta z przedstawienia im „Informacji o planowanym rozstrzygnięciu”, przewidzianej w „Wyjaśnieniach dotyczących realizacji przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów obowiązku przekazania stronom postępowań z zakresu ochrony konsumentów informacji o podstawach faktycznych i prawnych zarzutów naruszenia przepisów ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów.”

Prezes Urzędu ustalił w sprawie następujący stan faktyczny:

JMTS jest spółką prawa handlowego, wpisaną do Krajowego Rejestru Sądowego pod nr 0000452974, prowadzącą działalność m.in. w zakresie pozostałych form udzielania kredytów, czy też pozostałej działalności wspomagającej usługi finansowe. W ramach prowadzonej działalności - do listopada 2017 r. - zawierała z konsumentami umowy o pożyczkę, postępując się przy tym następującymi wzorcami umowy: „Umowa pożyczki” [zwana dalej również „Umową”], „Wniosek o pożyczkę gotówkową”, „Regulamin udzielania i obsługi wypłat (Regulamin) oraz Taryfa opłat” [zwany dalej również „Regulaminem”], „Oświadczenie o odstąpieniu od umowy pożyczki”, „Wniosek o odroczenie terminu spłaty pożyczki”, „Potwierdzenie spłaty”.

dowód: wydruk informacji z Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego: k. 10-13; wzór Umowy: k. 197-199, dokument o nazwie „Wniosek o pożyczkę gotówkową”: k. 196; wzór

Regulaminu: k. 193-195; dokument o nazwie „Oświadczenie o odstąpieniu od umowy pożyczki”: k. 192; dokument o nazwie „Wniosek o odroczenie terminu spłaty pożyczki”: k. 190; dokument o nazwie „Potwierdzenie spłaty”: k. 191; pismo JMST z 1.06.2018r.: k. 189;

Zgodnie z przekazanymi wyjaśnieniami JMST, powodem zaprzestania prowadzenia działalności związanej z udzielaniem pożyczek były straty poniesione z tego tytułu w 2017 r. Zasięg działalności JMST obejmował terytorium województwa wielkopolskiego. W 2017 r. Spółka zawarła 1 599 umów z konsumentami.

dowód: pismo JMST z 1.06.2018r.: k. 189;

JMST udzielała pożyczek krótkoterminowych - na okres 30 dni, o oprocentowaniu wynoszącym 9,125% w skali roku. Kwota pożyczki wynosiła od 200 zł do 4 000 zł. Kwota pożyczki wypłacana była jednorazowo. JMST pobierała od konsumentów opłatę przygotowawczą w wysokości 4,5% kwoty pożyczki.

dowód: dane wynikające z analizy umów pożyczki zawartych przez JMST: k. 200-369;

KADD Invest Stanisław Marciniak sp. k. w Poznaniu jest spółką prawa handlowego, wpisaną do Krajowego Rejestru Sądowego pod nr 0000606568, prowadzącą działalność m.in. w zakresie pozostałych form udzielania kredytów, czy też pośrednictwa pieniężnego. W ramach prowadzonej działalności KADD świadczy na rzecz konsumentów usługę polegającą na udzieleniu poręczenia za zobowiązania wynikające z umowy pożyczek zawieranych m.in. z JMST przez konsumentów. Posługuje się przy tym następującymi wzorcami umownymi: „Wniosek o udzielenie poręczenia” (zwany dalej również „Wnioskiem”); „Zasady odpowiedzialności za dług oraz spłaty zobowiązania z tytułu udzielonego poręczenia” (zwane dalej również „Zasadami”), „Umowa poręczenia”.

dowód: wydruk informacji z Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego: k. 14-16; wzór Wniosku obowiązujący do 25 maja 2018 r.: k.26; wzór Zasad obowiązujący do 1 czerwca 2018 r.: k.27-29; pismo KADD z 4.06.2018r. k. 17; wzór „Umowy poręczenia”: k. 19;

Zgodnie z przekazanymi wyjaśnieniami, zasięg działalności KADD obejmuje terytorium całego kraju. W 2017 r. KADD zawarła [informacje chronione] umów z konsumentami. Od początku 2018 r. jest to [informacje chronione] umów. Spółka nie posiada własnych placówek handlowych. Według wyjaśnień, działa przy wykorzystaniu pośredników finansowych, którzy z kolei współpracują z kredytodawcami.

dowód: pismo KADD z 4.06.2018r. k. 17;

W dniu [informacje chronione] JMST oraz KADD zawarły umowę określającą zasady współpracy w zakresie poręczenia pożyczek gotówkowych (zwaną dalej również „Umową ramową”). Zgodnie z jej postanowieniami [informacje chronione]

dowód: Umowa współpracy w zakresie poręczenia pożyczek gotówkowych: k. 355

Dla realizowania powyższego porozumienia ww. Spółki udzieliły stosownych pełnomocnictw osobom prowadzącym działalność gospodarczą m.in. w zakresie pośrednictwa kredytowego to jest: [informacje chronione]. Pełnomocnictwa udzielane przez JMST Group noszą datę odpowiednio: [informacje chronione] Upoważniały one ww. pośredników do [informacje chronione]. Pełnomocnictwa udzielone przez KADD noszą zaś datę [informacje chronione] oraz upoważniają tych przedsiębiorców do [informacje chronione].

dowód: pełnomocnictwa z dnia [informacje chronione] udzielone przez JMST: k. 357-359; pełnomocnictwa z dnia [informacje chronione] udzielone przez KADD: k. 179-181;

Jak wskazała każda ze Spółek, ich oferty prezentowane była łącznie przez ww. podmioty prowadzące działalność w zakresie pośrednictwa kredytowego.

dowód: pismo JMST z 1.06.2018 r.: k. 189, pismo JMST z 16.07.2018 r.: k. 354; pismo KADD z 4.06.2018 r.: k. 17;

Kwestia ustanowienia przez konsumenta zabezpieczeń zapłaty długu wynikającego z umowy pożyczki uregulowana została w Umowie. Zgodnie z treścią tytułu „Zabezpieczenie pożyczki”, „zabezpieczeniem spłaty pożyczki, odsetek umownych, a także innych zobowiązań Pożyczkobiorcy istniejących lub mogących powstać z tytułu zawarcia lub wykonywania umowy stanowić mogło:

1. odpowiednio poręczenie dwóch poręczycieli albo poręczenie spłaty zadłużenia przez podmiot gospodarczy ewentualnie zawarcie umowy ubezpieczenia spłaty pożyczki gotówkowej, jak także zastaw na majątku ruchomym Klienta.

2. Warunkiem udzielenia pożyczki jest więc uzyskanie przez Pożyczkobiorcę odpowiednio poręczenia dwóch poręczycieli albo zawarcie umowy poręczenia spłaty zadłużenia przez podmiot gospodarczy ewentualnie zawarcie umowy ubezpieczenia spłaty pożyczki gotówkowej, jak także zastaw na majątku ruchomym Pożyczkobiorcy.

3. Pożyczkobiorca zobowiązany jest dostarczyć Pożyczkodawcy umowę poręczenia lub ubezpieczenia pożyczki przed podpisaniem umowy pożyczki. Brak spełnienia ww. warunku uniemożliwia zawarcie umowy pożyczki.

4. Zabezpieczenie pożyczki zwalniane jest po całkowitym rozliczeniu zobowiązań Pożyczkobiorcy wobec Pożyczkodawcy z tytułu pożyczki, tj. po dokonaniu całkowitej spłaty pożyczki wraz z odsetkami oraz opłatą przygotowawczą.”

dowód: wzór Umowy: k. 197-199;

Regulacja dotycząca zabezpieczenia wierzytelności przysługujących JMST z tytułu zawartej umowy pożyczki zamieszczona została również w Regulaminie. W myśl § 8 ust. 1 Regulaminu, zabezpieczeniem spłaty umowy pożyczki jest w każdym przypadku odpowiednio poręczenie dwóch poręczycieli albo poręczenie spłaty zadłużenia przez podmiot gospodarczy, ewentualnie ubezpieczenie spłaty pożyczki gotówkowej, jak także zastaw na majątku ruchomym Pożyczkobiorcy. Pożyczkobiorca zobowiązuje się do przedstawienia Pożyczkodawcy wraz z wnioskiem o zawarcie umowy pożyczki oświadczenia o stanie majątkowym poręczycieli oraz wysokości i źródłach ich dochodów oraz wypełnionego przez nich formularza zawierającego dane przewidziane dla Pożyczkobiorcy oraz kopie dokumentów, którymi winna legitymować się osoba ubiegająca się o udzielenie pożyczki (§ 8 ust. 3 Regulaminu). W przypadku podjęcia decyzji o przyznaniu pożyczki, poręczyciele zobowiązani są do poręczenia weksła w obecności przedstawiciela Pożyczkodawcy a ich małżonkowie do podpisania zgody na poręczenie weksła (§ 8 ust. 5 Regulaminu).

dowód: wzór Regulaminu: k. 193-195;

Opisując proces zawierania umów z konsumentami KADD podała, że w pierwszej kolejności pośrednik finansowy przedstawia ofertę pożyczkodawcy „przy zachowaniu zasad odpowiedzialności za dług.” W przypadku zaś akceptacji ww. warunków konsument składa wniosek o udzielenie poręczenia. Po pozytywnej jego weryfikacji konsument podpisuje stosowne dokumenty. KADD zaznaczyła również, że nie zna warunków, na jakich udzielane są pożyczki. Potwierdza jedynie, że poręczenie zostało udzielone oraz na jaką kwotę go udzielono. Podała, iż klienci nie wnosili w tym zakresie zastrzeżeń, ani wątpliwości „traktując powyższe za najprostszą formę poręczenia”. Wskazała, że „działa analogicznie jak fundusze poręczeniowe, co jest dla klienta optymalną i najbardziej dostępną formą,

stąd klienci KADD z niej korzystają.”

dowód: pismo KADD z 4.06.2018 r.: k. 17;

JMTS wyjaśniła w tym zakresie, że to pośrednik informował konsumenta o zasadach, warunkach udzielania pożyczki. W przypadku ich akceptacji konsument składał wniosek wraz z dokumentami niezbędnymi do udzielenia pożyczki. Wraz z wnioskiem o zawarcie umowy pożyczki konsument składał jednocześnie wniosek do KADD o udzielenie przez ten podmiot poręczenia wnioskowanej pożyczki. JMTS wskazała, że nie miała dostępu do konkretnych umów poręczenia. To pośrednik finansowy zawierający umowę pożyczki w imieniu JMTS zawierał jednocześnie umowę poręczenia w imieniu KADD.

dowód: pismo JMTS z 1.06.2018 r.: 189; pismo JMTS z 16.07.2018 r.: k. 354;

Konsument zgłaszający się do pośrednika działającego w imieniu ww. Spółek, zobowiązany był na wstępnym etapie kontaktowym do wypełnienia wniosku o udzielenie pożyczki według wzoru, przedstawionego we wzorcu o nazwie „Wniosek o pożyczkę gotówkową” - stosowanego od 1 kwietnia 2016 r. Składając podpis pod wnioskiem konsument oświadczał m.in.: „Pożyczkobiorca wyraża zgodę na przekazywanie Poręczycielowi przez Pożyczkodawcę wszelkich informacji i dokumentów udostępnionych Pożyczkodawcy w związku z zawartą umową pożyczki oraz wszelkich innych informacji o innych czynnościach dokonanych pomiędzy Pożyczkobiorcą a Pożyczkodawcą, w tym również informacji objętych tajemnicą bankową, nie wyłączając informacji dotyczących rachunków Bankowych Pożyczkobiorcy.”

dowód: pismo JMTS z 1.06.2018 r.: k. 189; dokument o nazwie „Wniosek o pożyczkę gotówkową”: k. 196;

W tym samym czasie konsument wypełniał także Wniosek, z którego treści (według wersji obowiązującej przed 25 maja 2018 r.) wynika, że poręczenie, o którego udzielenie wnosi konsument, może dotyczyć pożyczki udzielanej na 30 dni. Sam bowiem okres - na jaki udzielone ma być poręczenie - na podstawie umowy o świadczenie usługi poręczenia długu - wynosi 30 dni „liczonych od dnia zawarcia umowy pożyczki/prolongaty spłaty pożyczki”. Zgodnie z Wnioskiem, poręczenie stanowi 100 % kwoty wskazywanej jako całkowita kwota do zapłaty z tytułu udzielonej pożyczki. We Wniosku konsument oświadczał jednocześnie, że wyraża zgodę na przekazywanie Poręczycielowi przez Pożyczkodawcę wszelkich informacji i dokumentów udostępnionych Pożyczkodawcy w związku z zawartą umową pożyczki oraz wszelkich innych informacji o innych czynnościach dokonanych pomiędzy Klientem a Pożyczkodawcą, w tym również informacji objętych tajemnicą bankową, nie wyłączając informacji dotyczących rachunków Bankowych Klienta. Ponadto wskazywał, że „w razie pozytywnego rozpatrzenia wniosku i otrzymania pożyczki” oświadcza, że zapoznał się z Zasadami.

dowód: wzór Wniosku obowiązujący do 25 maja 2018 r.: k.26;

Po złożeniu stosownego wniosku, pomiędzy JMTS a KADD zawierana była umowa poręczenia (według wzorca „Umowa poręczenia”). Zgodnie z jej treścią KADD udzielała poręczenia za zobowiązanie konsumenta wynikające z danej pożyczki. Poręczenie obejmowało zobowiązania istniejące w chwili zawarcia umowy, jak i mogące powstać w przyszłości. KADD zobowiązywała się do wykonania obowiązków wynikających z poręczenia niezwłocznie po zawiadomieniu, że konsument opóźnia się ze świadczeniem.

dowód: wzór „Umowy poręczenia”: k. 19;

Dalsze warunki, na jakich KADD zawierała z konsumentami umowy o świadczenie usługi

poręczenia długu, zostały określone w Zasadach. Zgodnie z ich treścią, poręczeniem mogą być objęte kredyty/pożyczki udzielone przez Instytucję Finansującą, z którą KADD podpisał umowę o współpracy. Poręczenia udzielane były do kwoty wszelkich roszczeń wynikających z tytułu umowy pożyczki/kredytu. Poręczenie było terminowe i obowiązywało do dnia określonego we Wniosku. Udzielane poręczenia były przy tym odpłatne.

Tabela opłat - do dnia 24 maja 2018 r. - przedstawiała się następująco:

Wysokość pożyczki w PLN	Opłata za poręczenie w PLN	Opłata za spóźnienie za 1 dzień
200	39,00	2,50
300	58,50	3,75
400	78,00	5,00
500	97,50	6,25
600	117,00	7,50
700	136,50	8,75
800	156,00	10,00
900	175,50	11,25
1000	195,00	12,50
1100	214,50	13,75
1200	234,00	15,00
1300	253,50	16,25
1400	273,00	17,50
1500	292,50	18,75
1600	312,00	20,00
1700	331,50	21,25
1800	351,00	22,50
1900	370,50	23,75
2000	390,00	25,00
3000	585,00	37,50
4000	780,00	50,00

Z powyższej Tabeli opłat wynika, że z tytułu świadczonej usługi poręczenia długu KADD pobierała od konsumentów wynagrodzenie ustalone na poziomie 19,50 % w stosunku do kwoty pożyczki. Wynagrodzenie to było płatne w terminie 30 dni od dnia udzielenia poręczenia kredytu, to jest w terminie spłaty pożyczki. Jednocześnie KADD zastrzegał na swoją rzecz swoistego rodzaju karę umowną za nienależyte wykonanie umowy. Brak zapłaty przewidzianego w umowie wynagrodzenia w terminie, był bowiem powiązany z obowiązkiem zapłaty określonych świadczeń za każdy kolejny dzień. Wysokość tych świadczeń ustalona została kwotowo.

dowód: wzór Zasad obowiązujący do 1 czerwca 2018 r.: k.27-29;

Według wyjaśnień JMST, po pozytywnej analizie złożonego przez konsumenta wniosku, dochodziło do zawarcia umowy pożyczki oraz pokwitowania odbioru gotówki.

dowód: pismo JMST z 16.07.2018r.: k. 354;

W przypadku wszystkich umów pożyczek zawartych w 2017 r. z konsumentami, zabezpieczeniem wynikającego z nich długu była umowa poręczenia zawierana przez JMST z KADD.

dowód: pismo JMST z 1 czerwca 2018 r.: k. 189, pismo JMST z 16.07.2018r.: k. 354;

W toku postępowania - w związku z udzielonymi wyjaśnieniami - Prezes Urzędu wystąpił do JMST z wezwaniem o wskazanie liczby przypadków, w których zabezpieczenie udzielonej

pożyczki stanowiło „poręczenie dwóch poręczycieli”, zawarcie umowy ubezpieczenia lub też zastaw na majątku ruchomym pożyczkobiorcy, wraz z dokumentacją dotyczącą tych przypadków. JMST wniosła o prolongatę terminu do udzielenia odpowiedzi na wezwanie. Wniosek został uwzględniony. Pomimo upływu dodatkowego terminu JMST nie przedłożyła żądanych informacji.

dowód: pisma Prezesa Urzędu z dnia 22.03.2019 r. i 23 kwietnia 2019 r.: k. 379 i 392; pismo JMST z 15.04.2019 r.: k. 381-382;

Z analizy przedłożonych w toku postępowania umów wynika, że koszty udzielanego przez KADD zabezpieczenia - wynikające z umowy o świadczenie usługi poręczenia długu - nie były wliczane do kosztów udzielanego przez JMST kredytu.

Dla przykładu:

1. w umowie pożyczki z dnia 13.11.2017r. wskazano: kwota pożyczki 500 zł, okres pożyczki 30 dni, oprocentowanie w skali roku 9,13%, całkowita kwota pożyczki 526,25 zł, rrs 92,73%, całkowita kwota do zapłaty 526,25 zł, na którą składa się: kwota pożyczki 500 zł, opłata przygotowawcza 22,50 zł, kwota oprocentowania 3,75 zł.
2. w umowie pożyczki z dnia 27.11.2017r. wskazano: kwota pożyczki 200 zł, okres pożyczki 30 dni, oprocentowanie w skali roku 9,13%, całkowita kwota pożyczki 210,50 zł, rrs 92,73%, całkowita kwota do zapłaty 210,50 zł, na którą składa się: kwota pożyczki 200 zł, opłata przygotowawcza 9 zł, kwota oprocentowania 1,50 zł;
3. w umowie pożyczki z dnia 27.10.2017r. wskazano: kwota pożyczki 600 zł, okres pożyczki 30 dni, oprocentowanie w skali roku 9,13%, całkowita kwota pożyczki 631,50 zł, rrs 92,73%, całkowita kwota do zapłaty 631,50 zł, na którą składa się: kwota pożyczki 600 zł, opłata przygotowawcza 27 zł, kwota oprocentowania 4,50 zł.

dowód: dokumentacja dotycząca umów pożyczki z dni: 13.11.2017 r.: k. 200-206; 27.11.2017 r.: k. 207-213; 27.10.2017 r.: k. 214-220;

Przy uwzględnieniu przewidzianych w Zasadach wartościach „Opłaty za poręczenie w PLN” odnoszących się do umów o pożyczkę wymienionych powyżej ich prawdziwa rzeczywista roczna stopa oprocentowania oraz wynikająca z nich całkowita kwota do zapłaty przedstawiałby się następująco:

1. umowa pożyczki z dnia 13.11.2017r.: kwota pożyczki 500 zł, opłata przygotowawcza 22,50 zł, opłata za poręczenie w PLN 97,50 zł, okres pożyczki 30 dni, oprocentowanie w skali roku 9,13%, kwota oprocentowania 3,75 zł, rrs 2 849 % (nie zaś 92,73%), 99%, całkowita kwota do zapłaty 623,75 zł (nie zaś 526,25 zł),
umowa pożyczki z dnia 27.11.2017r.: kwota pożyczki 200 zł, opłata przygotowawcza 9 zł, opłata za poręczenie w PLN 39 zł, kwota oprocentowania 1,50 zł, okres pożyczki 30 dni, oprocentowanie w skali roku 9,13%, rrs 2 849 % (nie zaś 92,73%) %, całkowita kwota do zapłaty 249,50 zł (nie zaś 210,50 zł),
2. umowa pożyczki z dnia 27.10.2017r.: kwota pożyczki 600 zł, opłata przygotowawcza 27 zł, opłata za poręczenie w PLN 117 zł, kwota oprocentowania 4,50 zł, okres pożyczki 30 dni, oprocentowanie w skali roku 9,13%, rrs 2 849 % (nie zaś 92,73%) , całkowita kwota do zapłaty 748,50 zł (nie zaś 631,50 zł),

obliczenia własne, rrs obliczone przy pomocy kalkulatorów dostępnych na stronach: <https://www.totalmoney.pl/kalkulatory/kredyt-gotowkowy-kalkulator> rrs?cta_source=rrs-kalkulatorsprawd%C5%BA-i i <https://direct.money.pl/kalkulatory/kalkulator-rzeczywistej-stop-y-procentowej/>

W Zasadach uregulowano również sposób podejmowania przez KADD czynności windykacyjnych. Windykacja należności obejmuje następujące czynności: „powiadomienia telefoniczne, monity pisemne, wizyty w miejscu zamieszkania lub w każdym miejscu gdzie konsument przebywa.

Monit telefoniczny uznaje się za wykonany przy każdym połączeniu z numerem wskazanym jako numer kontaktowy wskazany przez Klienta (również w przypadku podjęcia rozmowy przez inną osobę) a także wystanie na wskazany numer telefonu sms.

Ewentualna weryfikacja dokonanych monitów na żądanie Klienta może nastąpić na podstawie wyciągu z rachunku telefonicznego przedstawiciela Poręczyciela.

Poręczyciel nie będzie obciążać Klienta kosztami monitów telefonicznych za okresy częstsze niż raz dziennie.

Opłata za monit telefoniczny i sms-owy może być pobierana niezależnie od siebie.

Wizytę windykacyjną uznaje się za wykonaną także w przypadku nieobecności Klienta w miejscu zamieszkania lub pracy.

Wysyłka pierwszych monitów pisemnych, przedsądowych wezwań do zapłaty następuję nie wcześniej niż po 7 dniach kalendarzowych od dnia wymagalności spłaty należności z tytułu umowy poręczenia, kolejne wezwanie po 21 dniach kalendarzowych od dnia wymagalności spłaty.”

Wysokość opłat windykacyjnych została ustalona, jak poniżej:

l.p.	Rodzaj czynności windykacyjnych	Wysokość opłaty
1	Informacja mailowa	0,00 PLN
2	Opłata za monit telefoniczny (w tym SMS)	2,00 PLN
3	Opłata za monit pisemny (przedsądowe wezwanie do zapłaty)	15,00 PLN
4	Opłata za wizytę windykacyjną w miejscu zamieszkania lub pracy Klienta (opłata terenowa) poza granicami miasta	80,00 PLN
5	Opłata za wizytę windykacyjną w miejscu zamieszkania lub pracy Klienta (opłata terenowa) w granicach miasta	40,00 PLN

Potencjalna abuzywność powyższego postanowienia nie była badana w toku przedmiotowego postępowania.

dowód: wzór Zasad obowiązujący do 1 czerwca 2018 r.: k.27-29;

Ocena prawna ustalonych faktów

Stosownie do art. 1 ust. 1 ustawy okik, ochrona interesów przedsiębiorców i konsumentów podejmowana w ramach działań Prezesa Urzędu jest prowadzona w interesie publicznym. Ingerencja Prezesa Urzędu ma na celu ochronę interesów zbiorowości, a nie wprost poszczególnych, indywidualnych uczestników rynku. Naruszenie interesu publicznego stanowi bezwzględny warunek uznania kompetencji Prezesa Urzędu do rozstrzygnięcia określonej sprawy. Interes publiczny zostaje naruszony w szczególności wówczas, gdy określonymi działaniami przedsiębiorcy dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku, względnie, gdy wywołują one na rynku niekorzystne zjawiska, powodując zaburzenia w jego prawidłowym funkcjonowaniu (por. wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 24 października 1991 r., sygn. akt XVII Amr 8/90).

W opinii Prezesa Urzędu, rozpatrywana sprawa ma charakter publiczny, gdyż wiąże się z ochroną praw potencjalnie nieograniczonej liczby konsumentów, którzy mogli być narażeni na negatywne skutki praktyki stosowanej wspólnie przez JMTS i KADD [dalej zwane również łącznie „Spółkami”]. Interes publiczny przejawia się także w postaci zbiorowego interesu konsumentów.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy okik, zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Zgodnie z dyspozycją art. 24 ust. 2 ww. ustawy, przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami zachowanie przedsiębiorcy, w szczególności: naruszenie

obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji (pkt 2), nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji (pkt 3), proponowanie konsumentom nabycia usług finansowych, które nie odpowiadają potrzebom tych konsumentów ustalonym z uwzględnieniem dostępnych przedsiębiorcy informacji w zakresie cech tych konsumentów lub proponowanie nabycia tych usług w sposób nieadekwatny do ich charakteru (pkt 4).

Dla stwierdzenia, iż zachowanie przedsiębiorcy spełnia przesłanki ww. praktyk niezbędne jest, aby zachowanie przedsiębiorcy było bezprawne lub sprzeczne z dobrym obyczajami i naruszało zbiorowy interes konsumentów.

Jako bezprawne należy kwalifikować zachowania sprzeczne z prawem bez względu na winę, a nawet świadomość sprawcy. Dla ustalenia bezprawności działania wystarczy, że określone zachowanie koliduje z przepisami prawa. Zbiorowe interesy konsumentów to prawa nieograniczonej liczby konsumentów.

Status przedsiębiorcy

Zgodnie z art. 4 pkt 1 ustawy okik, pod pojęciem przedsiębiorcy należy rozumieć m.in. przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów upp. W myśl art. 4 ust. 1 upp przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca działalność gospodarczą.

Zarówno JMST, jak i KADD są spółkami prawa handlowego prowadzącymi działalność na podstawie wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego. Nie ulega zatem wątpliwości, że posiadają one status przedsiębiorcy w rozumieniu powoływanego powyżej art. 4 pkt 1 ustawy okik. Tym samym, przy wykonywaniu działalności gospodarczej, podlegają rygorom określonym w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów i ich działania mogą podlegać ocenie w aspekcie naruszenia zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Przesłanka naruszenia zbiorowego interesu konsumentów.

W niniejszej sprawie nie jest sporne, że zarówno JMST, jak i KADD kierowały swoją ofertę do konsumentów i z konsumentami zawierały odpowiednio umowy pożyczki oraz umowy o poręczenie.

Ustawa okik nie podaje definicji zbiorowego interesu konsumentów, wskazując jednak w przepisie art. 24 ust. 3, że nie jest nim suma indywidualnych interesów konsumentów.

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 10 kwietnia 2008 r. (sygn. akt III SK 27/07) wyjaśnił, że gramatyczna wykładnia pojęcia zbiorowy interes konsumentów prowadzi do wniosku, że chodzi o zachowanie przedsiębiorcy, które godzi w interesy grupy osób stanowiących określony zbiór. Sąd Najwyższy stanął na stanowisku, że przy konstruowaniu pojęcia „zbiorowy interes konsumentów” nie można opierać się tylko i wyłącznie na tym, czy oceniana praktyka skierowana jest do nieoznaczonego z góry kręgu podmiotów. Zdaniem Sądu, wystarczające powinno być ustalenie, że zachowanie przedsiębiorcy nie jest podejmowane w stosunku do zindywidualizowanych konsumentów, lecz względem członków danej grupy (określonego kręgu podmiotów), wyodrębnionych spośród ogółu konsumentów za pomocą wspólnego dla nich kryterium. Sąd Najwyższy uznał, że „praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jest (...) takie zachowanie przedsiębiorcy, które podejmowane jest w warunkach wskazujących na powtarzalność zachowania w stosunku do indywidualnych konsumentów wchodzących w skład grupy, do której adresowane są zachowania przedsiębiorcy, w taki sposób, że potencjalnie ofiarą takiego zachowania może być każdy konsument będący klientem lub potencjalnym klientem przedsiębiorcy.”

Interes konsumentów należy rozumieć jako interes prawny (a nie faktyczny), a więc uznany przez ustawodawcę jako zasługujący na ochronę i zabezpieczenie. Pojęcie to obejmuje

swym zakresem prawo konsumentów do uczestniczenia w przejrzystych i niezakłóconych przez przedsiębiorcę warunkach rynkowych, zapewniających konsumentom możliwość dokonywania transakcji przy całkowitym zrozumieniu, jaki jest ich rzeczywisty sens ekonomiczny i prawny na etapie przedkontraktowym i w czasie wykonywania umowy. Efektem naruszenia interesu prawnego może być naruszenie również stricte ekonomicznych interesów konsumentów (o wymiarze majątkowym). Godzenie w zbiorowe interesy konsumentów może polegać zarówno na ich naruszeniu, jak i na zagrożeniu ich naruszenia. Nie jest zatem konieczne ustalenie, że którykolwiek z konsumentów został rzeczywiście poszkodowany wskutek stosowanej przez przedsiębiorcę praktyki.

W niniejszej sprawie skutkami działań JMTS i KADD dotknięty mógł zostać nieoznaczony z góry krąg konsumentów - wszyscy konsumenci, którzy zainteresowali się ofertą zawarcia umowy o pożyczkę. Stosowana przez Spółki praktyka dotyczyła nie tylko osób, które podpisały umowę o pożyczkę oraz umowę o świadczenie usługi poręczenia długu, ale również potencjalnie nieokreślonej ilościowo grupy konsumentów, które rozważyły zawarcie umowy kredytu konsumenckiego. Uzgodnione działanie JMTS i KADD nie dotyczyło zatem interesów poszczególnych osób, lecz szerokiego kręgu konsumentów, których sytuacja była identyczna i wspólna. Nie ma zatem wątpliwości, że działania Spółek naruszały zbiorowy interes konsumentów.

Bezprawność działań

Bezprawność tradycyjnie ujmowana jest jako sprzeczność z obowiązującym porządkiem prawnym. Jest kategorią obiektywną. Rozważenia przy ocenie bezprawności wymaga kwestia, czy zachowanie przedsiębiorcy było zgodne, czy też niezgodne z obowiązującymi zasadami porządku prawnego. Źródłem tych zasad są normy prawa powszechnie obowiązującego, a także nakazy i zakazy wynikające z zasad współżycia społecznego i dobrych obyczajów (wyrok Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów - dalej: SOKiK - z dnia 13 listopada 2007 r., sygn. XVII AmA 45/07). O bezprawności działania decyduje w świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego „całokształt okoliczności konkretnego stanu faktycznego” (wyrok SN z dnia 8 maja 2002 r., sygn. I PKN 267/2001).

Przechodząc do szczegółowego uzasadnienia postawionego JMTS i KADD zarzutu, należy wskazać, jak poniżej.

Postawiony Spółkom zarzut dotyczy naruszenia zakazu stosowania nieuczciwych praktyk rynkowych określonego w art. 3 ustawy pnpr.

Na wstępie zauważyć należy, iż zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy pnpr praktyka rynkowa stosowana przez przedsiębiorców wobec konsumentów jest nieuczciwa, jeżeli jest sprzeczna z dobrymi obyczajami i w istotny sposób zniekształca lub może zniekształcić zachowanie rynkowe przeciętnego konsumenta przed zawarciem umowy dotyczącej produktu, w trakcie jej zawierania lub po jej zawarciu. Przykłady poszczególnych rodzajów praktyk rynkowych, wymienia art. 4 ust. 2 ustawy pnpr, wskazując, iż za nieuczciwą praktykę rynkową uznaje się w szczególności praktykę rynkową wprowadzającą w błąd oraz agresywną praktykę rynkową, a także stosowanie sprzecznego z prawem kodeksu dobrych praktyk. Zastrzega przy tym, że praktyki te nie podlegają ocenie w świetle przesłanek określonych w ust. 1.

Definicję praktyki rynkowej zawiera art. 2 pkt 4 ustawy pnpr wskazując, iż za taką uznaje się działanie lub zaniechanie przedsiębiorcy, sposób postępowania, oświadczenie lub informację handlową, w szczególności reklamę i marketing, bezpośrednio związane z promocją lub nabyciem produktu przez konsumenta.

Pojęcie produktu wskazane w wyżej przywołanym artykule ma znaczenie szerokie i obejmuje również pojęcie usługi. W zakresie pojęcia praktyki rynkowej mieści się zatem każdy czyn przedsiębiorcy (działanie jak i zaniechanie), oraz każda forma działania przedsiębiorcy (sposób postępowania, oświadczenie lub komunikat handlowy, w tym reklama i marketing). Jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 15 maja 2014 r. (III SK 75/132) zakresem pojęcia „praktyki rynkowej” (...) objęte są nie tylko marketingowo-reklamowe zachowania przedsiębiorców, ale całe spektrum zachowań, które w nieuczciwy sposób mogą oddziaływać na podjęcia przez konsumenta decyzji zarówno co do samego zawarcia umowy o określonej treści, jak i działania konsumenta po nawiązaniu z przedsiębiorcą stosunku prawnego.

Odnosząc powyższe do okoliczności niniejszej sprawy, wskazać należy, że pojęcie praktyki może obejmować również zachowania będące udziałem więcej niż jednego przedsiębiorcy. Jak wskazał Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w wyroku z dnia 3 października 2016 r. (XVII AmA 60/15) możliwe jest przypisanie stosowania jednej praktyki kilku przedsiębiorcom, jeżeli „wspólnie” podejmują niedozwolone zachowania, bądź gdy ich zachowania postrzegane jako całość można zakwalifikować jako praktykę. Z taką sytuacją mamy zaś do czynienia w niniejszej sprawie. Dopiero bowiem łączny opis uzgodnionych zachowań przedsiębiorców - kierowanych w wyniku uzgodnienia jednocześnie do tego samego konsumenta - wyraża w sposób pełny praktykę, której poddawani byli konsumenci oraz jej skutki. Dodać przy tym trzeba, że działanie te związane były bezpośrednio z nabywaniem usług przez konsumentów, to jest zawieraniem umów o pożyczkę.

W każdym wypadku stosowanie nieuczciwej praktyki rynkowej należy przy tym rozpatrywać w kontekście jej oddziaływania na przeciętnego konsumenta. Artykuł 2 pkt 8 ustawy pnpr wskazuje, że przez przeciętnego konsumenta rozumie się konsumenta, który jest dostatecznie dobrze poinformowany, uważny i ostrożny. Oceny tej dokonuje się z uwzględnieniem czynników społecznych, kulturowych, językowych i przynależności danego konsumenta do szczególnej grupy konsumentów, przez którą rozumie się dającą się jednoznacznie zidentyfikować grupę konsumentów, szczególnie podatną na oddziaływanie praktyki rynkowej lub na produkt, którego praktyka rynkowa dotyczy, ze względu na szczególne cechy, takie jak wiek, niepełnosprawność fizyczna lub umysłowa.

Zachowanie Spótek, w zakresie zarzutu stosowania nieuczciwej praktyki rynkowej, powinno zatem podlegać ocenie w odniesieniu do przeciętnego konsumenta. W stanie faktycznym sprawy, model przeciętnego konsumenta należy odnieść do grupy osób, którym JMST oferowało zawarcie umowy o pożyczkę. Wszystkie te osoby poddawane były przy tym praktyce uzgodnionej z KADD. W tym kontekście zauważyć trzeba, że oferta ta kierowana była do każdej osoby, której zamiarem było zawarcie umowy o kredyt konsumencki, niezależnie od wieku i innych cech wyróżniających, takich np. jak płeć, wykształcenie, miejsce zamieszkania. Zachowania Spótek nie były adresowane do szczególnej grupy konsumentów, brak jest bowiem podstaw do wyodrębnienia cech wyróżniających osoby mogące być pożyczkobiorcą. Dodać należy, iż przeciętny konsument jest dostatecznie zorientowany, uważny i ostrożny. Posiada ogólny zasób wiedzy, jednakże nie można uznać, iż jest to wiedza kompletna i w pełni profesjonalna. Działa on w zaufaniu do podmiotu rynku finansowego, zakładając, iż przekazywane mu informacje są prawdziwe.

Z powyższego wynika, że model przeciętnego konsumenta, w niniejszym postępowaniu należy zatem stworzyć bez odniesienia do przynależności do szczególnej grupy konsumentów.

Wyszczególniona w art. 4 ust. 2 ustawy pnpr praktyka rynkowa wprowadzająca w błąd podlega dalszemu uregulowaniu, m.in. w przepisie art. 5 ust.1 ustawy pnpr, który stanowi,

iż praktykę rynkową uznaje się za działanie wprowadzające w błąd, jeżeli działanie to w jakikolwiek sposób powoduje lub może powodować podjęcie przez przeciętnego konsumenta decyzji dotyczącej umowy, której inaczej by nie podjął.

Dla oceny działań podejmowanych przez Spółki konieczne jest w pierwszej kolejności przytoczenie przepisów ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz.U. z 2018 r., poz. 993 ze zm.) [zwanej dalej również „ukk”], kształtującej obowiązki informacyjne przedsiębiorców, związane z oferowaniem konsumentom umów o kredyt.

Zgodnie z art. 5 pkt 6 ukk do całkowitego kosztu kredytu zaliczyć należy wszelkie koszty, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt, w szczególności:

- a) odsetki, opłaty, prowizje, podatki i marże jeżeli są znane kredytodawcy oraz
- b) koszty usług dodatkowych, w szczególności ubezpieczeń, w przypadku gdy ich poniesienie jest niezbędne do uzyskania kredytu lub do uzyskania go na oferowanych warunkach - z wyjątkiem kosztów opłat notarialnych ponoszonych przez konsumenta.

Po myśli zaś art. 5 pkt 8) ukk całkowita kwota do zapłaty przez konsumenta oznacza sumę całkowitego kosztu kredytu i całkowitej kwoty kredytu, zaś rzeczywista roczna stopa oprocentowania to całkowity koszt kredytu ponoszony przez konsumenta, wyrażony jako wartość procentowa całkowitej kwoty kredytu w stosunku rocznym (art. 5 pkt 12 ukk).

Istotnym jest także, że zgodnie z art. 30 ust. 1 pkt 7 ukk umowa o kredyt konsumencki powinna określać m.in. rzeczywistą roczną stopę oprocentowania oraz całkowitą kwotę do zapłaty przez konsumenta ustaloną w dniu zawarcia umowy o kredyt konsumencki wraz z podaniem wszystkich założeń przyjętych do jej obliczenia. Tak sporządzony dokument umowy powinien być przy tym niezwłocznie doręczony konsumentowi (art. 29 ust. 2 ukk).

W niniejszej sprawie spornym jest, czy obowiązek poniesienia przez konsumentów opłat wynikających z umowy zawieranej z KADD, jest jednym z kosztów kredytu, o którym mowa w art. 5 pkt 6 ukk, udzielanego przez JMST.

Zdaniem Prezesa Urzędu, ocena całokształtu zgromadzonego w postępowanie materiału dowodowego uzasadnia twierdzenie, iż opłata z tytułu świadczenia usługi poręczenia długu przez KADD jest jednym z ponoszonych przez konsumentów kosztów pożyczki, jako koszt, który konsument jest zobligowany ponieść w związku z umową pożyczki. Wynika on zaś z konieczności zawarcia przez konsumentów korzystających z usług JMST, odpłatnej umowy z KADD. Wzajemne bezwarunkowe powiązanie odmiennych usług świadczonych przez ww. podmioty jest z kolei skutkiem przyjętego przez te podmioty uzgodnionego modelu oferowania swych usług konsumentom.

W niniejszej sprawie nie jest sporne, że Spółki podjęły współpracę związaną z oferowaniem przez JMST umów o pożyczkę. Znalazła ona swój formalny wymiar w Umowie ramowej”, zawartej w dniu [informacje chronione] Jak już wskazano, zgodnie z jej postanowieniami, KADD zobowiązywał się do [informacje chronione]

Oceniając powyższe uregulowanie umowne zauważyć należy, że [informacje chronione] Gospodarczy sens omawianej umowy - w uznaniu Prezesa Urzędu - wyraża się zatem w uzgodnieniu, iż KADD będzie każdorazowo zawierać z konsumentami odpłatne umowy o świadczenie usługi poręczenie długu, [informacje chronione] Oczywistym jest przy tym, iż zrealizowanie powyższego uzgodnienia było możliwe jedynie przy założeniu, że oferta zawarcia takiej umowy będzie każdorazowo przedstawiana konsumentowi zawierającemu umowę o pożyczkę z JMST. [informacje chronione]

Powyżej zaprezentowanej oceny postanowień i celu zawartej pomiędzy Spółkami Umowy ramowej nie mogą zmienić zarzuty podniesione przez przedsiębiorców w toku postępowania. Odnosząc się do nich wskazać trzeba, że Prezes Urzędu nie kwestionuje możliwości zawierania przez przedsiębiorców ramowych umów współpracy, również takich, które zastrzegają formalnie [informacje chronione]. Nie stoi to jednak na przeszkodzie dokonania oceny Umowy ramowej zawartej pomiędzy Spółkami w sposób przedstawiony powyżej. W szczególności nie zaprzecza to uznaniu, iż w jej wykonaniu [informacje chronione] Co przy tym istotne, dla stron Umowy ramowej oczywiste było, że usługi świadczone przez KADD są odpłatne. Wskazuje na to choćby treść wyjaśnień przedstawionych przez Spółki w toku postępowania. Wskazały one bowiem, że „zawarcie umowy współpracy byłoby korzystne dla KADD nawet w przypadku zawarcia chociażby jednej umowy poręczenia”. Powyższą argumentacją - zdaniem Prezesa Urzędu - Spółki po pierwsze potwierdziły, że Umowa ramowa nie [informacje chronione] po drugie przyznały, że takie korzyści po stronie KADD mogło przynieść [informacje chronione] zawarcie odpłatnych umów świadczenie usług poręczenia długu z konsumentami. Konieczność poniesienia przez konsumentów korzystających z usług KADD wynagrodzenia na rzecz tej Spółki była zatem znana obu podmiotom. Z powyższego, zdaniem Prezesa Urzędu, również wynika zatem, że gospodarczy sens omawianej umowy wyraża się w uzgodnieniu, iż KADD będzie każdorazowo zawierać z konsumentami odpłatne umowy o świadczenie usług poręczenia długu, określone przez Spółki jako [informacje chronione]

Powyższa opinia Prezesa Urzędu nie znajduje jednak swych podstaw jedynie w interpretacji umowy zawartej między Spółkami. Uznanie, iż stosowały one zarzuconą im praktykę było możliwe przede wszystkim na podstawie ustalonego w sprawie stanu faktycznego, odnoszącego się do sposobu wykonywania Umowy ramowej i zawierania z konsumentami umów o pożyczkę oraz umów o świadczenie usługi poręczenia długu.

Podkreślić należy, iż dla prowadzenia działalności zarówno JMTS, jak i KADD, ustanowiły tożsamy pełnomocników, którzy wykonywali czynności w ich imieniu, zarówno wobec konsumentów, jak i [informacje chronione]. Umożliwiło to pełnomocnikom przedsiębiorców jednoczesne oferowanie konsumentom zawarcia umowy o pożyczkę w imieniu JMTS, jak i oferowanie skorzystania z usług KADD. Zauważyć przy tym trzeba, że z punktu widzenia zawierających umowę konsumentów, brak było rozróżnienia pomiędzy ofertą każdej ze Spółek. Czynności w ich imieniu dokonywane były bowiem w tym samym czasie, przez jedną osobę, w tym samym lokalu handlowym. Mogło to powodować przekonanie konsumentów o dokonywaniu jednej czynności prawnej - zawieraniu umowy o pożyczkę związanej z koniecznością zawarcia odpłatnej umowy o świadczenie usługi poręczenia długu. O realizowaniu wspólnej strategii gospodarczej Spółek świadczy również treść wzorców wykorzystywanych przez KADD, jak i JMTS. Zauważyć trzeba, że konsumenci - na początkowym etapie kontraktowym - zobowiązani byli do złożenia wniosku o „zaferowanie” świadczonej przez KADD usługi poręczenia wobec JMTS. Oczywistym jest - wobec wcześniej poczynionych w umowie o współpracy ustaleń - że składanie w takiej sytuacji przez konsumentów „prośby” do KADD i niejako przedstawianie tego podmiotu, jako wiarygodnego poręczyciela, uznać należy za wykonywanie czynności pozornie zależnych od woli konsumenta. Świadczy to natomiast o sformalizowaniu uprzednio uzgodnionej procedury. Na powyższe wskazuje również treść wzorca p.t. „Wniosek o pożyczkę gotówkową”. Składając podpis pod wnioskiem konsument oświadczał bowiem każdorazowo m.in.: „Pożyczkobiorca wyraża zgodę na przekazywanie Poręczycielowi przez Pożyczkodawcę wszelkich informacji i dokumentów udostępnionych Pożyczkodawcy w związku z zawartą umową pożyczki oraz wszelkich innych informacji o innych czynnościach dokonanych pomiędzy Pożyczkobiorcą a Pożyczkodawcą, w tym również informacji objętych tajemnicą bankową, nie wyłączając informacji dotyczących rachunków Bankowych Pożyczkobiorcy.” Oceniając powyższe postanowienie stwierdzić należy, że jest ono formalnym wyrazem uzgodnienia, iż konsumenci zawierający umowę z JMTS,

jednocześnie zawierać będą umowę z KADD. Brak jest bowiem jakiegokolwiek innego uzasadnienia dla zobowiązania się przez konsumenta zawierającego umowę o pożyczkę do przekazania danych dotyczących jego sytuacji finansowej poręczycielowi, jak tylko przewidywanie, iż konsumenci zawierać będą umowy o świadczenie usługi poręczenia długu z poręczycielem, który jest podmiotem świadczącym tego rodzaju usługi zawodowo. Dla takiej oceny znaczenie ma również to, że przedmiotowe postanowienie zostało zamieszczone we wzorcu dotyczącym umowy o pożyczkę, a statuuje obowiązek konsumenta względem podmiotu trzeciego. Brak jest innego uzasadnienia dla takiego działania JMST, jak tylko realizowanie uzgodnionej wspólnie z KADD strategii biznesowej.

Co więcej, ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że powyżej opisany cel Umowy ramowej, został w pełni zrealizowany. Jak wyjaśniła JMST, w 2017 r. zawarła ona [informacje chronione] umów o pożyczkę i we wszystkich [informacje chronione] przypadkach zabezpieczeniem długu wynikającego z umowy pożyczki zawartej ze Spółką, była umowa poręczenia zawarta z KADD. Jeszcze w toku postępowania wyjaśniającego JMST wyjaśniła, że nie zawierała ona „umów poręczenia z innymi podmiotami bowiem nie istniała taka potrzeba gospodarcza a spółka KADD INVEST Stanisław Marciniak sp. k. należycie realizowała swoje obowiązki w zakresie gwarancji zapłaty niespłaconej pożyczki”.

Z powyższych ustaleń wynika zatem jasno, iż konsumenci, którzy zawarli z JMST umowy o pożyczkę, każdorazowo zawierali z KADD umowy o świadczenie usługi poręczenia długu. Zobowiązanie do zawarcia umowy z KADD miało natomiast każdorazowo swoją podstawę w treści umowy o pożyczkę, zawieranej przez konsumenta z JMST. Udzielenie pożyczki przez JMST przedsiębiorca ten uzależniał od udzielenia poręczenia przez KADD. Warunek ten znalazł swój formalny wyraz w treści wzorca Umowy. Prezes Urzędu zauważa przy tym, że treść wzorca dopuszczała również przedstawienie przez konsumentów innych form zabezpieczenia pożyczki. Uznać jednak trzeba, że było to zastrzeżenie pozorne. Przede wszystkim, jak wynika z ustalonego w sprawie stanu faktycznego, inne formy zabezpieczenia pożyczki nie były wykorzystywane przez konsumentów. Przyczyny takiego stanu rzeczy nie należy przy tym upatrywać w atrakcyjności usługi świadczonej przez KADD. Nie jest ona szczególnie korzystna dla konsumentów, zwłaszcza w zestawieniu z formalną możliwością zabezpieczenia pożyczki przez przedstawienie poręczenia dwóch poręczycieli. Z doświadczenia życiowego wynika bowiem, że udzielenie poręczenia następuje zazwyczaj bez wynagrodzenia. Skorzystanie z usługi KADD wiąże się natomiast z zaciągnięciem zobowiązania finansowego. Pozorność, zastrzeżonej na rzecz konsumentów swobody wyboru rodzaju udzielanego JMST zabezpieczenia pożyczki, wynika również z powyżej zaprezentowanej oceny celu Umowy ramowej oraz sposobu jej realizacji. Jak już wskazywano, założonym gospodarczym celem Umowy ramowej było uzgodnienie, iż KADD będzie każdorazowo zawierać z konsumentami odpłatne umowy [informacje chronione]. Uzgodnienie to znalazło wyraz w sposobie zorganizowania działalności Spółek oraz stosowanych przez nie wzorcach umowy. To, iż warunkiem udzielenia konsumentom pożyczki przez JMST było zawarcie przez nich umowy o świadczenie usług poręczenia długu z KADD wynika również z treści wyjaśnień KADD udzielonych w toku postępowania wyjaśniającego. Opisuując proces zawierania umów z konsumentami KADD podała, że w pierwszej kolejności pośrednik finansowy przedstawia ofertę pożyczkodawcy „przy zachowaniu zasad odpowiedzialności za dług.” W przypadku zaś akceptacji ww. warunków konsument składa wniosek o udzielenie poręczenia, który w rzeczywistości jest wnioskiem o zawarcie umowy o świadczenie usługi poręczenia długu przez KADD. Po pozytywnej jego weryfikacji konsument podpisuje stosowne dokumenty. Z powyższego wynika, że konsument wnioskujący o zawarcie umowy pożyczki był jednocześnie informowany o warunkach umowy oferowanej przez KADD. Akceptacja takiej oferty warunkowała zaś przejście do dalszych czynności związanych z zawarciem umowy pożyczki.

Mając powyższe na uwadze uznać należy, że uzgodniony przez Spółki sposób postępowania zakładał uzależnienie udzielenia konsumentowi pożyczki przez JMTS od jej zabezpieczenia przez udzielenie poręczenia, za wynikający z niej dług, przez KADD. Uzyskanie takiego poręczenia możliwe było zaś jedynie w drodze zawarcia przez konsumentów z KADD odpłatnej umowy o świadczenie usługi poręczenia długu.

W takiej sytuacji opłaty ponoszone przez konsumentów, do których uiszczenia zobowiązywali się zawierając umowy o świadczenie usługi poręczenia długu z KADD, uznać należy za koszt pożyczki udzielanej przez JMTS, w rozumieniu ww. przepisu art. 5 pkt 6 ukk. Jest to bowiem koszt usługi dodatkowej, który konsument zobowiązany był ponieść, niezbędny do uzyskania kredytu. Przewidziane w tych umowach opłaty związane z opóźnieniem się w ich zapłacie („Opłata za spóźnienie za 1 dzień”), czy też opłaty windykacyjne zaliczyć zaś trzeba do innych opłat z tytułu spłaty kredytu, o jakich mowa w art. 30 ust. 1 pkt 11 ukk.

W niniejszej sprawie nie jest przy tym sporne, że opłaty zastrzegane od konsumentów na rzecz KADD nie były uwzględniane w prezentowanych konsumentom parametrach pożyczek. Dotyczy to zarówno opłaty opisywanej jako „Opłata za poręczenie w PLN”, jak i opłat przewidzianych na wypadek opóźnienia się z jej uiszczeniem. Skutkiem uzgodnionego działania Spółek mogła być zatem - co najmniej - możliwość wprowadzenia konsumentów w błąd, co do istotnych elementów umowy pożyczki. Określane w umowach pożyczki wartości rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania pożyczki oraz całkowitej kwoty do zapłaty, nie uwzględniały bowiem całości kosztów kredytu, a tym samym były nieprawdziwe. Podobnie, opłaty z tytułu zaległości w spłacie kredytu kształtowały się na innym poziomie, niż przewidywany w umowach. W takiej sytuacji - zafaszowanego przekazu o jednych z najważniejszych danych decydujących o konkurencyjności i atrakcyjności pożyczki - konsumenci mogli zaś podjąć decyzję dotyczącą umowy, której inaczej by nie podjęli. Decyzja ta, w świetle definicji zamieszczonej w art. 2 pkt 7 ustawy pnpr, polegać mogła m.in. na zawarciu umowy o pożyczkę (i jednocześnie zawarciu umowy z KADD) w błędnym przekonaniu o atrakcyjności prezentowanej oferty. Przeciętny konsument mógłby nie podjąć powyższej decyzji, jeśli przekazywana mu informacja byłaby prawdziwa.

Zauważyć przy tym trzeba, iż od przeciętnego konsumenta nie można wymagać tego, by weryfikował prawdziwość przekazywanych mu informacji. Nie można także oczekiwać, iż będzie on dokonywał samoistnych obliczeń na podstawie wszelkich przedłożonych mu danych.

Istotnym jest także, że powyżej opisana praktyka mogła wprowadzać konsumentów w błąd nie tylko, co do rzeczywistych kosztów udzielanej pożyczki, lecz również, co do wysokości opłat przewidzianych z tytułu zaległości w spłacie kredytu. Ze względu na przyjęty przez przedsiębiorców model działalności, w poszczególnych umowach pożyczki nie uwzględniano również „Opłaty za spóźnienie za 1 dzień” w zapłacie tego kosztu kredytu, który przyjął postać „Opłaty za poręczenie w PLN”. Brak prawdziwej informacji również o powyższym potencjalnym koszcie związanym z zaciągnięciem pożyczki, mógł również skłonić konsumentów do skorzystania z prezentowanej im oferty.

Mając powyższe na uwadze uznać należy, iż JMTS stosowała, wspólnie i w porozumieniu z KADD, praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o jakiej mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy okik. Wobec jednak zaprzestania prowadzenia działalności pożyczkowej przez JMTS w listopadzie 2017 r. uznać należy, iż praktyka ta została zaniechana z dniem 30 listopada 2017 r.

Mając powyższe na uwadze orzeczono, jak w punkcie I decyzji.

Rozstrzygnięcie zamieszczone w pkt II decyzji (obowiązek usunięcia trwających skutków naruszenia)

Zgodnie z art. 26 ust. 2 ustawy okik, Prezes Urzędu może określić środki usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów, w szczególności może zobowiązać przedsiębiorcę do złożenia jednokrotnego lub wielokrotnego oświadczenia o treści i w formie określonej w decyzji. Powyższy przepis znajduje odpowiednie zastosowanie również w przypadku, gdy tak jak w niniejszej sprawie, zasadne jest stwierdzenie zaniechania stosowania przez przedsiębiorcę przypisanych mu praktyk (art. 27 ust. 4 ustawy okik).

Prezes Urzędu zdecydował o nałożeniu na Spółki solidarnie obowiązku środka usunięcia trwających skutków praktyki stwierdzonej w pkt I niniejszej decyzji, poprzez jednorazowe opublikowanie - na ich koszt - na jednej z pierwszych pięciu stron dziennika o zasięgu regionalnym ze średnim nakładem dziennym w wysokości co najmniej 20 000 egzemplarzy, w module obejmującym co najmniej 25% strony, czarną czcionką Times New Roman nie mniejszą niż 10 punktów, na jasnym tle, w ramce, w terminie 3 miesięcy od daty uprawomocnienia się decyzji, oświadczenia o następującej treści:

„JMTS Group sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu oraz KADD Invest Stanisław Marciniak sp. k. z siedzibą w Poznaniu informują, że Prezes UOKiK decyzji nr RWR 6/2019 z dnia 18 września 2019 r. stwierdził, że stosowały one wprowadzającą w błąd praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów związaną z udzielaniem pożyczek i ich poręczaniem. Decyzja jest prawomocna. Treść decyzji nr RWR 6/2019 dostępna jest na stronie www.uokik.gov.pl.”

Nakładając na Spółki ww. środek usunięcia trwających skutków naruszenia, Prezes Urzędu miał na uwadze, iż powinien być on proporcjonalny do wagi i rodzaju naruszenia oraz konieczny do usunięcia jego skutków. Środek ten spełnia wszystkie wymienione przesłanki. Istotnym jest, że zarzucana Spółkom praktyka została już przez nich zaniechana. Z dużym prawdopodobieństwem wykonane już również zostały wszystkie umowy zawarte z konsumentami. W tej sytuacji należało położyć szczególny nacisk na zrealizowanie celów informacyjnych decyzji. Środek ten, w ocenie Prezesa Urzędu, pozwoli zrealizować przede wszystkim cele edukacyjne decyzji. Dzięki temu wiedza o rozstrzygnięciu będzie mogła dotrzeć do konsumentów, a także innych przedsiębiorców działających w branży. Informacja o wydaniu decyzji w ten sposób zostanie przekazana konsumentom, którzy mogli być poszkodowani w wyniku działań Spółek. Posiadając taką wiedzę, będą oni mogli podjąć decyzję, co do ewentualnego dochodzenia swoich indywidualnych roszczeń.

Rozstrzygnięcie zamieszczone w pkt III decyzji (koszty postępowania)

Zgodnie z art. 80 ustawy okik Prezes Urzędu rozstrzyga o kosztach w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie. W myśl art. 77 ust. 1 ustawy okik, jeżeli w wyniku postępowania organ ochrony konsumentów stwierdził naruszenie przepisów ustawy, przedsiębiorca, który dopuścił się tego naruszenia, jest obowiązany ponieść koszty postępowania. W świetle natomiast art. 263 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego w zw. z art. 83 ustawy okik, do kosztów postępowania zalicza się m.in. koszty doręczenia stronom pism urzędowych.

Stosownie do art. 263 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego w zw. z art. 83 ustawy okik organ administracji publicznej może zaliczyć do kosztów postępowania także inne koszty bezpośrednio związane z rozstrzygnięciem sprawy.

Z kolei zgodnie z art. 264 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego, jednocześnie z wydaniem decyzji organ administracji publicznej ustala w drodze postanowienia wysokość kosztów postępowania, osoby zobowiązane do ich poniesienia oraz termin i sposób ich uiszczenia.

Postępowanie w sprawie naruszenia zbiorowych interesów konsumentów zostało wszczęte z urzędu, a w jego wyniku Prezes Urzędu stwierdził naruszenie przepisów ustawy okik.

Do kosztów przeprowadzonego postępowania w sprawie naruszenia zbiorowych interesów konsumentów zaliczono poniesione koszty doręczenia pism Przedsiębiorcom, w wysokości 31,20 zł (słownie: trzydzieści jeden złotych dwadzieścia groszy) zł.

Koszty niniejszego postępowania przedsiębiorcy obowiązani są wpłacić solidarnie na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie w NBP o/o Warszawa Nr 51 1010 1010 0078 7822 3100 0000 w terminie 14 dni od uprawomocnienia się decyzji.

Pouczenia:

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy okik w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. - od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie miesiąca od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów we Wrocławiu.

W przypadku kwestionowania wyłącznie postanowienia o kosztach - zawartego w pkt III decyzji - na podstawie art. 264 § 2 k.p.a. w zw. z art. 83 i art. 81 ust. 5 ustawy okik w związku z 479³² § 1 i § 2 k.p.c., Przedsiębiorcy przysługuje prawo wniesienia zażalenia do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie tygodnia od dnia doręczenia niniejszej decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów we Wrocławiu

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 9 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j.: Dz. U. z 2018 r., poz. 300 ze zm.), odwołanie od decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów podlega opłacie stałej w kwocie 1000 zł. Z kolei, zgodnie z art. 32 ust 2 tej ustawy zażalenie na postanowienie Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów podlega opłacie w kwocie 500 zł.

Zgodnie z art. 102 ust. 1 i ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, Sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli wykazała, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie.

Zgodnie z art. 105 ust. 1 i ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, wniosek o przyznanie zwolnienia od kosztów sądowych należy zgłosić na piśmie lub ustnie do protokołu w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy.

Stosownie do treści art. 117 § 1, § 2, § 3 i § 4 k.p.c. strona zwolniona przez sąd od kosztów sądowych w całości lub części, może domagać się ustanowienia adwokata lub radcy prawnego. Osoba prawna lub inna jednostka organizacyjna, której ustawa przyznaje zdolność sądową, niezwolniona przez sąd od kosztów sądowych, może się domagać ustanowienia adwokata lub radcy prawnego, jeżeli wykaże, że nie ma dostatecznych środków na poniesienie kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego.

Wniosek o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego strona zgłasza wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych lub osobno, na piśmie lub ustnie do protokołu, w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy.

Otrzymuje:

1. [informacje chronione]

Z upoważnienia Prezesa Urzędu Ochrony
Konkurencji i Konsumentów
Dyrektor Delegatury we Wrocławiu
Agnieszka Jacyszyn